

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru.

Kos CIII. — Izdan in razposlan 1. dne avgusta 1914.

Vsebina: Št. 194. Cesarski ukaz, s katerim se za dobo, dokler trajajo z vojnim stanjem povzročene izredne razmere, ukrepajo določila o preskrbovanju prebivalstva z neobhodno potrebnimi reči.

194.

Cesarski ukaz z dne 1. avgusta 1914. l.,

s katerim se za dobo, dokler trajajo z vojnim stanjem povzročene izredne razmere, ukrepajo določila o preskrbovanju prebivalstva z neobhodno potrebnimi reči.

Na podstavi § 14 državnega osnovnega zakona z dne 21. decembra 1867. l. (drž. zak. št. 141) zaukazujem tako:

Popis zalog.

§ 1.

Politično deželno oblastvo je pooblaščno zaukazati od primera do primera ali redno ponavljajoče se popisovanje zalog neobhodno potrebnih reči.

Z neobhodno potrebnimi reči se umevajo pri tem, kakor tudi sicer v tem ukazu blago, ki služi, da se zadosti potrebnim živlenskimi potrebam za ljudi, in za živilo domačim živalim, ter tudi stvari, iz katerih se izdeluje tako blago.

§ 2.

Po razglasitvi takega zaukaza so izdelovalci, kupčevalci, skladovnice in prometna podjetja, ki

imajo neobhodno potrebne reči v svojih ali tujih prostorih v zalogi ali jih hranijo za druge, dolžni političnemu okrajnemu oblastvu naznaniti zalogo po množini in vrsti v roku, določenem v razglasu.

Kdor ima v hrambi zaloge, ki so last drugih, je dolžen navesti tistega, ki ima pravico razpolagati z njimi.

Politično okrajno oblastvo ima pravico tudi brez prejšnjega razglasa zahtevati od posameznih oseb ali podjetij, ki imajo dolžnost dajati pojasnila, navedbo njihovih zalog, določivši jim določen rok.

Politično deželno oblastvo ima pravico popisovanje zalog v razglasu omejiti na tiste kategorije pojasnilu zavezanih oseb, pri katerih je po obsegu njihovega obrata domnevati večje zaloge, ali za tako omejitev ob objavi razglasa pooblastiti politična okrajna oblastva.

Politično oblastvo sme zaloge vsakčes ogledati in, ako se niso naznanile ali ako so se naznanile neresnično, dognati jih na stroške stranke.

§ 3.

Kdor navedb, ki se zahtevajo od njega, ne poda v zakonitem roku, se brani odgovarjati na stavljen vprašanja ali nepravilno odgovarja nanja, tega kaznuje politično okrajno oblastvo po svojem preudarku ali z denarno kaznijo do 1000 kron ali z zaporom do 3 mesecev.

Preskrbovanje občin z neobhodno potrebnimi reči.

§ 4.

Politično deželno oblastvo se pooblašča od izdelovalcev (pridelovalcev) in kupčevalcev zahtevati zaloge neobhodno potrebnih reči (§ 2, odstavek 1) za preskrbovanje občin in izdelovalcem (pridelovalcem) ter kupčevalcem naložiti dolžnost dobave, ako se blago drugače ne more nabaviti za primerno ceno. Politično deželno oblastvo se mora pred svojo odločbo sporazumeti z vojaško upravo. O potrebnih rečeh, ki so v hrambi javnih skladovnic ali javnega prometnega podjetja, se more ukreniti taka odredba samo z odobrenjem ali na ukazilo ministrstva za notranje stvari.

Pritožba zoper odredbo političnega deželnega oblastva je nedopustna.

Politično deželno oblastvo lahko z odobrenjem ali na ukazilo ministrstva za notranje stvari izvršuje to oblast tudi za preskrbo občine, ki ni v njegovem upravnem področju.

Odškodnino za zahtevano blago naj določijo privzemši posestnike in občino, za katero so določene zaloge, izvedenci po navadni vrednosti; ako se ne doseže drug dogovor, mora občina plačati ceno v gotovini pred izročitvijo ali zagotoviti plačilo, ki ga je dati v 14 dneh od dneva izročitve. Politična oblastva naj se za določitev odškodnine po možnosti poslužujejo sodno postavljenih izvedencev.

Kdor meni, da je oškodovan s ceno, ki so jo določili izvedenci, lahko v 60 dneh od dneva izročitve blaga uveljavlja svojo pravico na sodišču. Dolžnost dobave se s tem ne odloži.

Kršenje dobavne dolžnosti.

§ 5.

1. Kdor namenoma krši dolžnost, osnovano v pogodbi z javnim oblastvom ali v oblastvenem naročilu, podeljenem na podstavi § 4, dobavljati neobhodno potrebne reči,

2. poddobavitelj, posredovalec ali uslužbenec ob taki dobavi, ki nalašč s kršenjem svojih dolžnosti spravlja dobavo v nevarnost ali jo prepreči,

se kaznuje zaradi pregreška s hudim zaporom od enega mesca do enega leta. Poleg kazni na svobodi se lahko naloži denarna kazen do dvajsettisoč kron.

Zatajevanje zalog.

§ 6.

Kdor proti dolžnosti, ki mu je naložena, dati pojasnila nalašč zatajuje oblastvu zaloge neobhodno potrebnih reči, ki so v njegovi posesti ali njegovi hrambi, se kaznuje zaradi pregreška s hudim zaporom od enega mesca do enega leta. Poleg kazni na svobodi se lahko naloži denarna kazen do dvajsettisoč kron.

Isti kazni zapadejo osebe, ki ravnaajo namestujé tiste, ki so dolžni dati pojasnila, in se zakrivijo takega zatajevanja.

Draženje.

§ 7.

1. Kdor zahteva izrabljaje izredne razmere, povzročene z vojnim stanjem, za neobhodno potrebne reči očitno čezmerne cene, se kaznuje zaradi prestopka z zaporom od enega tedna do šest mesecev. Poleg kazni na svobodi se lahko naloži denarna kazen do dvetisoč kron.

2. Povračljiv storilec se kaznuje zaradi pregreška s hudim zaporom od enega mesca do enega leta. Poleg kazni na svobodi se lahko naloži denarna kazen do dvajsettisoč kron.

§ 8.

1. Kdor kupi neobhodno potrebne reči ali omeji njih izdelovanje ali trgovino, da bi čez mero zvišal njihovo ceno;

2. kdor razširja neresnična poročila ali uporablja drug pomoček, da bi koga premotil, da bi povzročil draginjo neobhodno potrebnih reči,

se kaznuje zaradi pregreška s hudim zaporom od enega mesca do enega leta. Poleg kazni na svobodi se lahko naloži denarna kazen do dvajsettisoč kron.

Zaloge zapadejo in izgubi se obrtna pravica.

§ 9.

V primerih obsodbe po §§ 5 do 8 se lahko v sodbi izreče, da je storilčeva zaloga zapadla

v prid državi. Država naj zapadle zaloge porabi za preskrbovanje prebivalstva.

Tudi se lahko razsodi na izgubo obrtne pravice.

§ 10.

Postopek zaradi kaznivih dejanj, navedenih v §§ 5 do 8, gre sodiščem.

§ 11.

Vlada je pooblaščenca ta cesarski ukaz docela ali deloma z ukazom razveljaviti za vse ozemlje v državnem zboru zastopanih kraljevin in dežel ali samo za posamezne upravne okoliše.

§ 12.

Cesarski ukaz dobi moč z dnem razglasitve.

§ 13.

Izvršiti ga je naročeno ministru za notranje stvari in drugim udeležnim ministrom.

Na Dunaju, 1. dne avgusta 1914. l.

Franz Josef s. r.

Stürgkh s. r.

Hohenburger s. r.

Forster s. r.

Trnka s. r.

Zenker s. r.

Georgi s. r.

Heinold s. r.

Hussarek s. r.

Schuster s. r.

Engel s. r.

Morawski s. r.

